

Upplev och utforska fjärilar

Natvik, L.-J. 2013. *Opplev og utforsk sommerfugler*. – Ørn forlag, Hosle, Norge. 208 sidor. ISBN 978-82-93314-00-4. www.orn-forlag.no. Pris 443 kr på nätbokhandel.

I dessa tider med ett enormt intresse för fjärilsfotografering och diskussioner om man bör samla fjärilar eller ej utges en norsk bok som tar upp allt om hur man samlar fjärilar! Jag upplever denna bok som ett uppfriskande inlägg i en debatt som många gånger kantrat både hit och dit under de senaste åren. Att insekter måste kunna samlas in för att man ska kunna bedriva seriös entomologi är nog de flesta entomologer överens om. Denna bok tar fasta på detta, men beskriver även fotografering som ett godtagbart alternativ. Den betonar också vikten av att insamling bör ske på ett etiskt försvarbart sätt.

Boken tar upp det mesta om och kring fjärilar, dock ej artbeskrivningar. Man kan läsa om biologi, morfologi och hur man gör vid artbestämning. Problem vid artbestämning, även av småfjärilar, berörs ingående. Den tar upp en omfattande beskrivning av insamlingsmetoder liksom tips vid fotografering av såväl dag- som nattfjärilar. Författaren betonar betydelsen av att dokumentera och vill man göra det genom insamling beskrivs hur man bygger upp en samling. Han påpekar även vikten av ett ansvarsfullt beteende som att inte provocera "oförstående" naturvandrare eller bete sig störande. Främst gäller väl detta hur man arrangerar lampor för nattfångst och ställer elverk utom störande hörhåll. Man ska naturligtvis ta hänsyn till odlad mark och heller inte springa in på tomter med en viftande håv!

Fjärilarna och deras omgivningar beskrivs ingående. En del arter upplevs som skadegörare medan många av våra vanliga fjärilar har blivit ovanligare på senare år. Denna förändring berörs om förändrat jordbruk och skogsbruk liksom urbaniseringen med för nattfjärilarna störande gatlyktor. Kemikaliehantering och klimatförändringar är andra faktorer som tas upp, liksom den påföljande rödlistningen av de hotade arterna.

Kort sagt tas det mesta upp i denna bok som på många sätt är av intresse för entomologi i allmän-

het och fjärilar i synnerhet. Boken avslutas med en omfattande litteraturlista med tonvikt på mer vetenskapliga böcker och artiklar. Några antikvariska populärböcker är nämnda, men jag saknar en del av de på senare år utkomna dagfjärilsböckerna. Boken är ett utomordentligt arbete och ger en mycket god grund för dem som vill lära sig eller fördjupa sig i entomologi. Man kan se den som en uppföljare till 'Insekter som hobby' som kom ut 1979 i sin andra upplaga. Men 'Upplev og utforsk sommerfugler' är en modern bok med färgbilder och därför betydligt smakfullare. Jag rekommenderar boken varmt, speciellt till de som vill lära sig traditionellt fjärilssamlande eller de som vill få ett hum om hur vi "fjärilsnördar" tänker och varför vi gör på detta sättet!

Håkan Elmquist